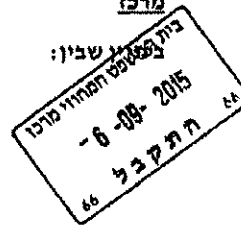

ת"צ 76-09-7979

בית המשפט המחוזי
מרכז

איריה פרידמן כהן ת.ז. 317782381
מרחוב קלאוזנר 8 רמת גן
ע"י ב"כ עוה"ד אסף כהן
מרחוב ויצמן 72, תל אביב
טל: 077-3305520; פקס: 03-6206318
וע"י ב"כ עוה"ד ברק רון
מרחוב דניאל פריש 3, תל אביב
טל: 03-6961105; פקס: 03-6961161

המבקשת
(התובעת)

נגד

- 1. גוליבר תיירות בע"מ ח.פ. 513063404
מרחוב החרושת 30, אור יהודה
- 2. קווי חומשה בע"מ ח.פ. 512610361
מרחוב פינסקר 2, תל אביב

המשיבות
(הנתבעות)

בקשה לאישור תובענה כייצוגית

א. פתח דבר

- 1. המבקשת מתכבדת להגיש כתב תביעה ייצוגית בד בבד עם בקשה לאישור התובענה כייצוגית, לפי סעיף 1 לתוספת השנייה לחוק תובענות ייצוגיות, תשס"ו-2006 ולחלן: "חוק תובענות ייצוגיות".
- 2. עניינה של תביעה זו, אותה מתבקש בית המשפט לאשר כייצוגית, הינו התעשרות שלא כדין של המשיבות (או מי מהן) בשל אי השבת אגרות ו/או מיסי נמל אותן גובות המשיבות (או מי מהן) במועד החיוב בגין כרטיס הטיסה שרוכשים מהן לקוחותיהן, ללקוחות שלא התייצבו לטיסה, זאת הרף העובדה שהמשיבות אינן מעבירות את האגרות ו/או מיסי הנמל שגבו מלקוחות אלה לנמלי התעופה או לחברות התעופה.
- 3. מובהר, כי בפני בית משפט נכבד זה מתנהלת בקשה לאישור תובענה ייצוגית אשר מעוררת שאלות דומות של עובדה ומשפט לאלה המתעוררות בדן (ת"צ 15-01-15049-15 אסף כהן נגד אל על נתיבי אוויר לישראל - להלן: "בקשת אל על") אשר הוגשה על ידי ב"כ המשיבה בדן, עו"ד אסף כהן, באמצעות ב"כ הנוסף של המבקשת בדן, עו"ד ברק רון.

ב. הצדדים לבקשה:

4. המבקשת הינה אזרחית ותושבת ישראל, כתובתה כרשום בכותרת.
5. המשיבה 1 (להלן: "גוליבר"), חברה פרטית מוגבלת במניות הרשומה והפועלת בישראל מכתובתה כרשום בכותרת, הינה סוכנות נסיעות כהגדרת מונח זה בתקנה 1 לתקנות שירותי תיירות (סוכנויות), התשס"א-2000.

א' העתק תמצית פרטי גוליבר כמופיע בספרי רשם החברות, מצורף כנספח א'.

6. המשיכה 2 (להלן: "קווי חופשה"), חברה פרטית מוגבלת במניות הרשומה והפועלת בישראל מכתובתה כרשום בכותרת, והינה "מארגן" כהגדרת מונח זה בתקנות רישוי שירותי תעופה (טיסות שכר), התשמ"ב-1982 (להלן: "תקנות רישוי שדות התעופה").

ב' העתק תמצית פרטי קווי חופשה כמופיע בספרי רשם החברות, מצורף כנספח ב'.

ג. העובדות הצריכות לעניין:

7. ביום 19.7.14 רכשה המבקשת מגוליבר, 3 חבילות נופש (לעצמה, לבעלה ולאחותו של בעלה) (להלן: "העסקה"), ותמורתן שילמה לגוליבר את הסך הכולל של \$ 1,301.8 (מספר הזמנה 1698099211). כל הזמנה כללה טיסות הלון ושוב מישראל לרודוס, העברות משדה התעופה למלון ובחזרה והשהות ל-3 לילות בבית המלון Blue Sky Beach Hotel ברודוס.

ג' העתק אישור העסקה על ידי גוליבר, מצורף כנספח ג'.

8. יאמר לשם הגילוי הנאות, כי עובר לביצוע ההזמנה שפרטיה דלעיל, המבקשת ביצעה הזמנה אחרת שלאחר מכן שונתה להזמנה דלעיל, וזאת בשל כך שיום 23.7.14 היה יום הולדתו של בעלה של המבקשת ובשל העובדה שבני משפחה נוספים של בעלה חפצו להצטרף לנסיעה, כמתנת הפתעה לבעלה של המבקשת.

ד' העתק מכתב ב"כ המבקשת מיום 21.7.14 בנושא, מצורף כנספח ד'.

9. ביום 23.7.14, הנפיקה קווי חופשה עבור המבקשת, את 3 כרטיסי הטיסה, את השובר לבית המלון, ולמיטב הבנת המבקשת, בפועל, גם שירותי ההסעות לבית המלון ובחזרה ממנו נעשה באמצעות קווי חופשה /או מי מטעמה, כמו גם שאיש הקשר של הנופשים ברודוס היה אף הוא נציג של קווי חופשה.

ה' כרטיסי הטיסה והשובר לבית המלון שהונפקו עבור המבקשת על ידי קווי חופשה, מצורפים כנספח ה'.

י' "התנאים הכלליים" כפי שמופיעים באתר האינטרנט של קווי חופשה, מצורפים כנספח ו'.

10. כבר כעת יודגש, כי בשום מקום במסמכי העסקה שהונפקו למבקשת על ידי המשיבות או מי מהן; לא פורטו רכיבי ההזמנה, ובכלל זה ובפרט לא צויין, כי גלום בהן מס נמל שנגבה על ידי שדה התעופה בן גוריון, בסך של \$26.82 לכל כרטיס, ומס נמל שנגבה על ידי שדה התעופה ברודוס, בסך של 24 אירו לכל כרטיס.

י' העתק הנתונים בדבר מיסי הנמל בנמל התעופה בן גוריון, כפי שמסרה חברת אל על במסגרת תגובת אל על בת"צ 15049-01-15 ובנוסף, מידע בדבר מיסי הנמל הנגבים על ידי הרשויות ברודוס, כפי המפורסם באינטרנט, מצורפים כנספח ז'.

11. כלומר בכרטיסי הטיסה שהונפקו למבקשת, על אף שהדבר לא צוין באף אחד מהמסמכים שהומצאו למבקשת על ידי מי מהמשיבות, הבוי סך של 608.12 ₪ בגין מיסי נמל עבור 3 כרטיסי טיסה חלוך ושוב, אותם משלמים נוסעים הנכנסים והיוצאים בשדות התעופה בן גוריון ורודוס (26.82 * 3.421 * 3 + 4.6232 * 3 = 608.12 ₪).

ח' העתק תדפיס שערי החליפין ליום ביצוע העסקה כפי המפורסם בבנק ישראל, מצורף כנספח ח'.

12. דא עקא, שבסופו של דבר, המבקשת, בעלה ואחות בעלה, לא יצאו את הארץ, בשל ראיון עבודה שנקבע לבעלה של המבקשת, סמוך למועד החזרה שאותו חשש להחמיץ עקב המצב הביטחוני ששרר בישראל באותה התקופה והשיבושים שנוצרו בשירותי התעופה בעתיו.

13. במאמר מוסגר יאמר, כי לאחר הגעתם של יתר בני המשפחה שיצאו לחופשה אל בית המלון, הם ביקשו לקבל לשימושם את החדר הנוסף בבית המלון, עליו שילמה המבקשת, אלא שבית המלון סירב לאפשר להם לקבלו, בטענה שהמשיבות לא שילמו ולא ישלמו עבור החדר שהוזמן על ידי המבקשת ולא נוצל כאמור.

14. יתירה מכך, למיטב הבנתה של המבקשת גם הטיסה חזרה לישראל הייתה מלאה, כך שעל פניו נראה כי המשיבות מכרו פעמיים את כרטיסי הטיסה אותם רכשה המבקשת ושלא נוצלו על ידה.

15. לאור האמור, ביום 24.8.14 פנתה המבקשת אל גוליבר וביקשה לקבל החזר עבור החופשה שלא נוצלה על ידה ועל ידי בני משפחתה.

ט' העתק מכתב ב"כ המבקשת לגוליבר, מיום 24.8.14, מצורף כנספח ט'.

16. דא עקא, שביום 22.10.14, התקבלה תגובת המשיבות שתיהן, לפיה כביכול, לא מוגיע למשיבה דבר והיא אינה זכאית לשום החזר, בשל אי התייצבותם שלה, של בעלה ושל אחות בעלה לטיסה.

י' העתק מכתבי המשיבות, מיום 22.10.14, מצורף כנספח י'.

17. ברם, במסגרת הליך זה, נתבעת רק השבת מיסי הנמל ששילמה המבקשת למשיבות או מי מהן, ואשר לא הוחזרו למבקשת בניגוד לכל דין.

1.ג. אגרות ו/או מס נמל (להלן: "מיסי הנמל"):

18. סעיף 29 לחוק רשות שדות התעופה, התשל"ז-1977 (להלן: "חוק רשות שדות התעופה"), קובע כדלקמן:

"(א) **הרשות רשאית להציע לשר התחבורה תקנות בדבר תעריפי אגרות שישלמו לה או לאחרים בעד השימוש בשדות התעופה של הרשות ובמיתקנים שבהם ובעד השירותים שנותנים בהם היא או אחרים, ובדבר סדרי גבייתם ותשלומם; שר התחבורה רשאי להתקין תקנות כאמור אף אם הרשות לא הציעה לו אותן, ובלבד שיתייצב ברשות תחילה; כל תקנות לפי סעיף קטן זה טעונות אישור הממשלה וועדת הכלכלה של הכנסת.**

(ב) **תעריפי האגרות יכולים להיות כוללים או מסונגים לפי סיווג כלשהו.**

(ג) **תעריפי האגרות ייקבעו בשים לב להנחיות שנקבעו בסעיפים 7 ו-40.**

(ד) **האמור בסעיף זה לא יתפרש כגורע מסמכות הרשות לתת שירות ולגבות בעדו תשלום אף אם לא נקבעה לאותו שירות אגרה בתקנות, והוא כשאין חובה על מי חיקוק ליתן אותו שירות."**

19. בהתאם לסעיף 29 לחוק רשות שדות התעופה, הותקנה תקנה 13 לתקנות רשות שדות התעופה (אגרות), התשנ"א-1991 (להלן: "תקנות רשות שדות התעופה"), הקובעת כי:

"אגרת נוסע יוצא בתעופה בינלאומית:

(א) **נוסע היוצא בכלי טיס מחוץ לישראל ישלם אגרת נוסע יוצא כמפורט להלן:**

(1) **מגמל תעופה בן גוריון, טרמינל 3: למצרים - 16.61 דולר; ליעד אחר - 21.70 דולר;**

(2) מנמל תעופה בן גוריון, טרמינל 1 ומכל שדה תעופה אחר - 10 דולר;

האגרה תשלום בידי נוסע לבעל כלי טיס במועד הנפקת כרטיס הטיסה על ידי בעל כלי טיס או מורשה מטעמו; לא שילם נוסע במועד כאמור או לא הונפק לו כרטיס טיסה, ישלם במועד ובמקום שקבע בעל כלי טיס ובלבד שתשלום האגרה לא יהיה בשדה תעופה; אגרה המשולמת בישראל תשלום בשקלים חדשים למי שער המכירה להעברות והמחאות שבו מוכר בנק בישראל את מטבע החוץ".

20. המבקשת תטען, כי מן האמור לעיל עולה, כי חוק רשות שדות התעופה וגם תקנות רשות שדות התעופה שהותקנו על פיו קובעים כי אגרת נוסע היוצא, תשלום לרשות שדות התעופה בגין שימוש בפועל במתקני שדה התעופה ותגבה מנוסע "היוצא" – זאת חרף ההיתר לגבות את האגרה במועד הנפקת כרטיס הטיסה.

21. ודוק, האגרה אינה נגבית מנוסעים שהומינו כרטיס אך לא התייצבו לטיסה מאחר ואלה לא עשו שימוש במתקני שדה התעופה ולא "יצאו" מהארץ.

22. יתר על כן. על העובדה כי בגין הכרטיסים שרכשה המבקשת לא שולמה לרשות שדות התעופה אגרה בשל העובדה שהנוסעים לא התייצבו לטיסה וממילא זו נותרת בכיס המשיבות או מי מהן, ניתן אף ללמוד מהוראות תקנה 19 לתקנות רשות שדות התעופה, המחייבת את בעל כלי הטיס להעביר את האגרה שגבה לרשות התעופה כעבור 15 יום מיום קבלתו את דרישת התשלום – היא דדישה אשר ממילא אינה כוללת את הנוסעים שלא "יצאו".

23. ויודגש, סעיף 1 לתקנות האמורות קובע כי: **"בעל כלי טיס" – לרבות שוכרו של כלי טיס, מחזיקו בטעם הבעל או קברניטו;** – הווי אומר כי האגרה נגבתה מהמבקשת בעבור קווי חופשה (בהיותה השוכרת של כלי הטיס), באמצעות גוליבר.

24. למיטב ידיעת המבקשת וכאמור לעיל, גם בשדה התעופה ברודוס, נגבים מיסי הנמל, מנוסעים אשר עשו שימוש בפועל במתקני הנמל.

25. זה המקום להוסיף, כי במסגרת בקשת אל על, המתבררת בפני בית משפט נכבד זה כאמור, מסרה חברת אל על, כי במקרים בהם כרטיסי הטיסה נרכשים באמצעות סוכנויות הנסיעות, במסגרת ההתחשבות בינן לבין חברת אל על, מזוכות סוכנויות הנסיעות בקשר עם נוסעים שלא התייצבו לטיסה – ראה סעיף 43 לתגובת אל על לבקשת אל על.

יא' העתק תגובת אל על לבקשה לאישור התובענה כייצוגית שהוגשה במסגרת בקשת אל על (ללא נספחים), מצורף כנספח יא'.

ד. התקיימות התנאים להגשת התביעה כתביעה ייצוגית:

ד.1. נושא התביעה – סעיף 1 לתוספת השנייה לחוק תובענות ייצוגיות:

26. סעיף 1 לתוספת השנייה לחוק תובענות ייצוגיות, מאפשר הגשת תביעה כנגד עוסק, כהגדרתו בחוק הגנת הצרכן, בקשר לעניין שבינו לבין לקוח.

27. מעצם טיבה וטבעה של ההתקשרות בין הצדדים ברי כי המשיבות הינן בבחינת "עוסק" (כהגדרתו בסעיף 1 לחוק הגנת הצרכן: "מי שמוכר נכס או נותן שירות דרך עיסוק"), והמבקשת הינה בבחינת "לקוח" וכי הקשר והמחלוקות בין הצדדים מהווים "עניין שבינו לבין לקוח".

28. מכאן, כמפורט לעיל, ברור הוא כי התנאי הראשון להגשת התביעה כייצוגית מתקיים בענייננו.

ד.2. עילת תביעה אישית, סעיף 4 לחוק תובענות ייצוגיות:

29. סעיף 4 לחוק תובענות ייצוגיות קובע כדלקמן:

"(א) אלה רשאים להגיש לבית המשפט בקשה לאישור תובענה ייצוגית כמפורט להלן:

(1) אדם שיש לו עילה בתביעה או בענין כאמור בסעיף 3(א), המעוררת שאלות מהותיות של עובדה או משפט המשותפות לכלל החברים הנמנים עם קבוצת בני אדם – בשם אותה קבוצה;"

30. המבקשת תטען, כי בדגן ברור הוא, כי למבקשת עילת תביעה אישית בעניין שבינה לבין המשיבות, ומדובר בעילה הנוגעת לקבוצת נפגעים, שכן כאשר בכל פעם שלקוח של המשיבות שרוכש כרטיס טיסה ואינו מתייצב לטיסה, חרף העובדה שחויב על ידי המשיבות באגרות או מיסי נמל במועד ביצוע הזמנתו עבור תשלומים המשולמים לנמלי התעופה בגין נוסע היוצא בפועל מהם, או הנכנס בפועל אליהם, אלה אינם משולמים על ידי המשיבות לנמלי התעופה וגם אינם מוחזרים ללקוח.

31. המבקשת תקדים ותטען, כי אין חולק כי מקום בו המשיבות או מי מהן גובות אגרות או מיסי נמל שאין הן חייבות בתשלוםם בשל אי התייצבות הלקוח לטיסה, עליהן להשיב את הסכומים שגבו לצורך כך ללקוחות אלה, אלא שהמשיבות גם מסתירות מלקוחותיהן את זכותם זו, וגם לא מבצעות את החזר בפועל.

עילה לפי דיני עשיית עושר ולא במשפט:

32. המבקשת תטען, כי במקרה של אי התייצבות לטיסה, יכולות המשיבות לטעון כי הנזק שנגרם להן הינו לכל היותר כל הסכום שגבו עבור עצמן במועד ביצוע ההזמנה – וכך הן עושות.

33. משכך, ברור כי מקום בו הלקוח אינו מתייצב לטיסה, הותרת מיסי הנמל בידיהן של המשיבות מביא להתעשרותן שלא כדין.

34. המבקשת תוסיף ותטען, כי בהימנעותן של המשיבות להשיב למבקשת את מיסי הנמל, התעשרו המשיבות ו/או מי מהן על חשבונה, שלא כדין, שכן מקום בו הסיבה והמטרה היחידים בניגוד שילמה המבקשת את מיסי הנמל הינה על מנת שאלה יועברו לרשות המוסמכת במידה והמבקשת ובני משפחתה יצאו את הארץ, ומשהדבר לא אירע בסופו של דבר, עסקינן "בעילה שנכשלה", המטילה על המשיבות את חובת ההשבה:

"פעמים אין פגם בעילה בשעה שנוצרה, אלא שהיא הייתה מושתתת על הנחת יסוד בדבר מאורע שצריך להתרחש בעתיד. אם בסופו של דבר, אין המאורע מתרחש, ניתן לומר שהעילה נכשלה וקמה הזכות להשבת מה שניתן מכוחה. כך הדבר, למשל, לגבי תשלום הנעשה עבור סחורה שיש לספק. אם כעבו זמן סוכל החוזה או בוטל מחמת הפרתו, ואין מספקים את הסחורה, זכאי המשלם להשבה. הוא הדין לגבי מתנות אירוסין הניתנות מתוך הנחה שהצדדים עומדים להינשא זה לזו. אם לא התקיימו הנישואין, זכאי הנותן להשבתם. בשתי הדוגמאות לא היה פגם בעילה שעה שנוצרה, אולם היסוד לעילה היה ציפיה (לרוב, אם כי לא בהכרח, ציפיה המעוגנת בזכות משפטית) לגבי אירוע העומדים להתרחש. משנכזבה הציפיה ואותו אירוע לא התרחש – גררה עימה כישלון העילה שמכוחה ניתנה טובת ההנאה."

ד. פרידמן, עשיית עושר ולא במשפט, עמ' 622.

כן ראה:

"איני רואה כל קושי בעיגון חובת ההשבה בנסיבות שלפנינו בסעיף 1 לחוק עשיית עושר ולא במשפט. אין בידי לקבל את טענת המערערת כי לא ניתן לבסס את חובת ההשבה בענייננו על דיני עשיית עושר ולא במשפט מן הטעם שאלה עוסקים בהבלת טובת הגאה שלא על-פי זכות

שבדין, ואילו כספי ההיטל נגבו על-ידי כדן. בית המשפט המחוזי עמד על כך שיש לפרש את סעיף 1 לחוק עשיית עושר ולא במשפט על דרך ההרחבה, כך שנכללת בו גם **עילה שנכשלה בשלב מאוחר יותר** (וראו הפנייתו לדניאל פרידמן דיני עשיית עושר ולא במשפט כרך ב 623 (מהדורה שניה, 1998), ראו גם עמ' 705. דוגמה להשבה בעקבות עילה שנכשלה, הנשענת על בסיס רעיוני של דיני עשיית עושר ולא במשפט, ניתן למצוא בע"א 741/79 כלנית השרון השקעות ובנין נ' הורביץ, פ"ד לה(3), 533, 539 - 541 (1981). להלן: פסק דין כלנית השרון). **במועד גביית כספי ההיטל עמדה עילת הגבייה בתוקף. כאמור, אין חולק בדבר חוקיות גביית ההיטל. אולם עילה זו נכשלה ברגע שבו פקעה התכנית המשביחה, באופן שסתם את הגולל על אפשרות מימושה. עילה זו התבססה על הנחה בדבר אירוע שיתרחש בעתיד אך ציפייה זו נכשלה. בנסיבות אלה, הותרת כספי ההיטל בידי הרשות היא בבחינת קבלת טובת הנאה שלא על-פי זכות שבדין, המחייבת את השבתה לנישום."**

עא 2761/09 **הוועדה המקומית לתכנון ולבניה ירושלים נ' הפטריארך היווני אורתודוקסי של ירושלים** (פורסם בכ"ו, 27.08.2012).

35. יתר על כן ומבלי לגרוע מן האמור לעיל, היות והמבקשת ובני משפחתה לא יצאו את הארץ, הרי **שהתבטל חיובם** לשלם את מס הנמל כאמור בסעיף 13 (א) לתקנות רשות שדות התעופה (אגרות) וממילא גם התבטלה חובתם לשלם למשיבות או מי מהן את מיסי הנמל בהתאם לסעיף 13 (א) 2 לאותן תקנות.

36. המבקשת תטען, כי הדבר דומה לאדם אשר פרע חוב שנוצר בגין פסק דין ולאחר מכן כוטל פסק הדין בערעור:

"אם כוטל פסק הדין בערעור, בטלה העילה לפיה זכה התובע בכסף שגבה, ואם אינו מחזירו, הוא התעשר שלא כדין. על פי עקרונות כלליים של עשיית עושר ולא במשפט חייב התובע שגבה בהשבה."

ע"ע 280/73, **מליאימפורט נגד צביה** (נבו).

37. המבקשת תטען, כי הדברים דלעיל מקבלים משנה תוקף לאור העובדה כי המבקשת שילמה למשיבות את מיסי הנמל לצורך מטרה מסוימת כך שלמשיבות קיימת "חובת אמון" כלפיה:

"בקטגוריה זו נכללים, נוסף לנאמן (trustee), מנהל חברה, יזם, שלוח, לרבות מי שהוטל עליו לקנות, למכור או לבצע פעולה משפטית עבור אדם אחר, אף אם הפעולה מתבצעת בשמו של מבצע הפעולה ולא בשמו של השולח. בדומה לכך, תחול חובת נאמנות על מי שנמסרו לו כספים כדי שירכוש בהם נכס עבור אדם אחר. אולם בעניין זה יש להבחין בין יחסי נושה – חייב (שאינם, בדרך כלל, יחסי אמון) לבין מסירת כספים שעל מקבלם להחזיקם כקן עבור אדם אחר, או להשתמש בהם למטרה ספציפית, דוגמת רכישת נכס עבור הזולת (שאז קיימת, בדרך כלל, חובת אמון).

ד. פרידמן, עשיית עושר ולא במשפט, עמ' 539-538

38. המבקשת תטען, כי מקום בו חלקוח אינו מתייצב לטיסה (בין אם הודיע על כך מראש ובין אם לאו), על המשיבות חובה להשיב לו את מיסי הנמל אותם גבו ממנו באופן יזום ומפלי שתתבקשנה לעשות כן על ידי הלקוח, שהרי זכותו של חלקוח לקבל את החזר מיסי הנמל אינה יכולה להיות שנויה במחלוקת.

39. ודוק, בידי המשיבות מצויים כל פרטי ההזמנה עוד ממועד ביצוע ההזמנה, כך שבאפשרותן של המשיבות לבצע את החזר בנקל ובאופן אוטומטי ומפלי להידרש לפניית הלקוח כאמור.

40. יתר על כן, המבקשת אך תוכיח, כי היא פנתה לגוליבר במכתבה מיום 24.8.14 (נספח ט"ו), אך קיבלה את תשובות המשיבות מיום 22.10.14 (נספח י'), לפיהן היא אינה זכאית לכל השבה, ולרבות השבת מסי נמל שגבו ולא הועברו לרשויות.

עילות תביעה לפי חוק החוזים:

41. המבקשת תטען עוד, כי המשיבות הפרו את חובותיהן לקיום משא ומתן בתום לב, בהתאם להוראות סעיף 12 לחוק החוזים, ובעיקר את חובתן לקיים את החוזה שנכרת עמן בתום לב וכדרך מקובלת בהתאם להוראות סעיף 39 לחוק החוזים, בכך שגבו סכומים על חשבון אגרות ו/או מיסים ו/או שירותים שאותם לא פירטו באופן מפורש במועד קשירת העסקה, בכך שהסתירו בעת ביצוע ההזמנה ואף לאחר אי התייצבותה של המבקשת ובני משפחתה לטיסה, את הזכות לקבלם בחזרה במקרה של אי

התייצבות לטיסה, ובעיקר בכך שנגמנו מלהשיב למבקשת את מיסי הנמל לאחר אי ההתייצבות לטיסה אף מבלי להיזקק לבקשתה.

42. אי ציון מפורש של הסכומים אותם גובות המשיבות במועד קשירת העסקה עבור מיסי נמל או אגרות נמל או שירותים הניתנים בנמלי התעופה השונים ובוודאי שהסתרת הזכות לקבלם בחזרה במקרה של אי התייצבות לטיסה, נעשה במטרה מכוננת להטעות את לקוחותיהן של המשיבות בנוגע לזכויותיהם ו/או להביאם "לשון" על זכויותיהם, ובתוך כך לאפשר למשיבות או מי מהן לשמור לעצמן את הסכומים אותם הן גבו.

43. וראה לעניין זה ב"תנאים הכלליים" המופיעים באתר האינטרנט של קווי חופשה (נספח ו' לעיל), שם נרשם במפורש כי: **"כל ביטול עסקה שאינה עומדת בתנאי הביטול אשר נקבעו בחוק הגנת הצרכן ובתקנות תחייב בדמי ביטול בגובה מלוא העסקה."**

44. המבקשת תטען עוד, כי עקרון תום הלב שבקיום חוזים מקים חובה **אקטיבית ופוזיטיבית על המשיבות להשיב ללקוחותיהן את האגרות ומיסי הנמל מקום בו הם לא התייצבו לטיסה**, בין אם לקוחות אלה פנו אליהן בבקשה מעין זו ובין אם לקוחות אלה נמנעו מלבצע פנייה כאמור, זאת קל וחומר מקום בו בעת ההזמנה המשיבות מסתירות מלקוחותיהן את זכותם זו, בן בנו של קל וחומר מקום בו המשיבות יכולות לבצע את החוזר בנקל.

45. המבקשת תטען, כי אין לאפשר מצב דברים בו המשיבות או מי מהן, מחזיקות בידיהן את כספי לקוחותיהן – בידיעה שלמה, מלאה ובלתי ניתנת לערעור כי אלה הם כספי לקוחותיהן אך בכל זאת שוקטות על שמריהן וממשיכות להחזיק בהם, כי אם שעקרון תום הלב בקיום חוזים מחייב את המסקנה כי על המשיבות לפעול **באופן אקטיבי ויזום להשבת כספי לקוחותיהן אף מבלי שתתבקשה על ידם לעשות כן**, זאת קל וחומר בשים לב להעדר השוויון ופער המידע העצום בין המשיבות לבין לקוחותיהן.

46. לקוח המתקשר עם המשיבות, זכאי להסתמך על המצגים של המשיבות, הן לגבי המחיר אותו גובות המשיבות בגין אגרות ו/או מיסי נמל והן לגבי האפשרות לקבל בחזרה את האגרות ו/או המיסים במקרה של אי התייצבות לטיסה ובוודאי שזכאי לצפות כי המשיבות יקיימו את החסכם עימו בתום לב ובהגיונות המתחייבת וישיבו לו את הכספים אותם הוא זכאי לקבל מהן או ממי מהן.

ראה לעניין זה ת"א 2157/99 סמואלס פרד נ' עיריית רחובות, תק- מח 2000 (2) :22164

"מקובלת עלי הפסיקה כי הוראות חוק הגנת הצרכן, לעניין האפשרות להגשת תובענה ייצוגית, מתייחסות לשלב הטרומי של קשירת העסקה הצרכנית. ... לכך ניתן להוסיף גם את הוראות

הסעיף 12 לחוק החוזים (חלק כללי) התשל"ג – 1973, שעניינה תום הלב במהלך המשא ומתן לקראת שכלול עסקה. בהיותה חוראה על-מלכותית, היא מצטרפת אוטומטית להוראות כל חוק וחוק, בשינויים המחוייבים."

47. בת"צ 1039-05-08 יפית סילורה נ' בנק לאומי לישראל (מורסם בנבו) (להלן: "פרשת סילורה"), מדגישה בית המשפט הנכבד את חובת תום הלב, בעיקר בנושא של חיוב לקוחות בחיובים שלא כדין, כדלקמן:

"ברור ומוסכם כי יחסי המבקשת והמשיב מושתתים על הסכם כתוב ולפיכך הדי שהמשיב חייב לנהוג בתום לב בקיום החוזה כמו גם חובת אmon מוגברת החלה על בנקים (ע"א 1304/91 טפחות- בנק משכנתאות לישראל בע"מ נ' לימרט, פ"ד מז(3) 309). לאור התשתית העובדתית שהוכחה לכאורה, הרי שמעשי המשיב וחיוב החשבונות בחיובים שלא כדין עומדים בניגוד לחובות אלה."

48. המבקשת תטען, כי המשיבות הפרו את חובת הגילוי וחובת תום הלב החלה עליהן עת נמנעו מלמרט במועד ההתקשרות בעסקה עם המבקשת את הסכומים שגבו עבור צדדים שלישיים, בכך שהסתירו את הזכות לקבל סכומים אלה בחזרה (המשיבה 2 אף הגדילה ומסרה מידע מטעה בעליל), וכן ובעיקר בשל כך שנמנעו מלהשיב למבקשת סכומים שחייבו אותה עבור צדדים שלישיים ושאותם לא העבירו לצדדים השלישיים בשל אי התייצבותה לטיסה.

הפרת חובה חקוקה - עילה לפי תקנות רשות שדות התעופה (אגרות), התשנ"א-1991 (להלן: "תקנות רשות שדות התעופה"):

49. כאמור, תקנה 13 לתקנות רשות שדות התעופה, קובעת כי אגרת נוסע בתעופה בינלאומית בישראל, תשולם על ידי נוסע **היוצא** בכלי טיס מחוץ לישראל.

50. על פי התקנה, הותר למשיבות לגבות במועד רכישת כרטיס הטיסה על ידי הנוסע, את האגרה אותה צפוי אותו נוסע לשלם כאשר יצא בכלי טיס מישראל, אלא שאותה האגרה אמורה להשתלם בגין יציאה בפועל מישראל באמצעות כלי הטיס, ואין היא משולמת לרשות שדות התעופה מקום בו אותו הנוסע לא יצא באמצעות כלי טיס מישראל.

51. במקרים בהם לא יצא הלקוח של המשיבות את הארץ בכלי טיס, המשיבות אינן מעבירות את האגרה לרשות שדת התעופה באמצעות חברות התעופה, ולפיכך עליהן לחשיב ללקוח את הסכום שנבן בגין רכיב זה במסגרת החיוב בגין כרטיס הטיסה שרכש מהן.

52. במקרה דנן, המשיבות גבו את אגרת הנוסע בתעופה בינלאומית מהמבקשת, אך נמנעו מלהשיב למבקשת את האגרה, חרף העובדה שלא נדרשו לשלם אותה לרשות שדות התעופה באמצעות חברות התעופה ואף לשדה התעופה ברודוס, והפרת החובה עונה על הקבוע ביסודות העוולה, כדלקמן:

52.1.1. הפרת חובה הקוקה על ידי המזיק - נדרש כי המשיבות הפרו חובה המוטלת עליהן בחיקוק והחיקוק אינו פקודת הנוזיקין. במקרה דנן, החיקוק הוא תקנה 13 לתקנות רשות שדות התעופה, אשר אינה פקודת הנוזיקין.

52.1.2. החובה החקוקה נועדה לטובת/הגנת הנפגע – תקנה 13 לתקנות רשות שדות התעופה נועדה להגן על הלקוח במקרה בו הלקוח לא התייצב לטיסה, בכך שהתקנה קובעת כי האגרה תשולם רק במקרה בו הלקוח עזב את הארץ בכלי טיס שיוצא מחוץ לישראל.

52.1.3. הנזק הוא מהסוג אליו התכוון החיקוק - על הנזק שנגרם להיות מסוג הנזק שהחובה החקוקה נועדה למנוע. במקרה דנן, תקנה 13 לתקנות רשות שדות התעופה באה למנוע מצב בו לקוח יחויב באגרה כאשר הוא אינו יוצא את הארץ בכלי טיס שיוצא מחוץ לישראל ולחייב אך את היוצאים בפועל מחוץ לישראל בכלי טיס.

52.1.4. נזק הנובע מהפרת חובה חקוקה - במקרה דנן, אין חולק כי המבקשת חויבה ב-608.12 ש"ח בגין אגרות לנוסע היוצא בכלי טיס מחוץ לישראל וברודוס, אותן לא שילמו המשיבות לבסוף לרשות שדות התעופה ולשדה התעופה ברודוס באמצעות חברות התעופה.

52.1.5. על המשיבות להשיב למבקשת ולחברי הקבוצה את האגרות שגבו עבור רשות שדות התעופה ושדות התעופה הזרים ושאותן לא העבירו לרשות שדות התעופה ולשדות התעופה הזרים בשל אי התייצבות המבקשת וחבריה לטיסה.

הטעייה למי חוק הגנת הצרכן:

53. סעיף 2 לחוק הגנת הצרכן שעניינו "איסור הטעייה" קובע כדלקמן:

"2. (א) לא יעשה עוסק דבר – כמעשה או במחול, בכתב או בעל פה או בכל דרך אחרת לרבות לאחר מועד

**ההתקשרות בעסקה – העלול להטעות צרכן בכל ענין
מהותי בעסקה (להלן – הטעיה); בלי לגרוע מכלליות
האמור יראו ענינים אלה כמהותיים בעסקה:**

...
**(13) המחיר הרגיל או המקובל או המחיר שנדרש
בעבר, לרבות תנאי האשראי ושיעור הריבית";**

54. המשיבות, הן העוסק, או מי מטעמן, מטעות (למצער במחדל) את ציבור הלקוחות בקשר עם מחיר העסקה כפי המפורט בכרטיס הטיסה שמונפק ללקוח, שכן הן לא מפרטות באופן מפורש על גבי כרטיס הטיסה את מיסי הנמל שהלקוח נדרש לשלם בגין הזמנת כרטיס הטיסה.

55. יתר על כן, הטעיתן של המשיבות את לקוחותיהן מקבלת משנה תוקף בהימנעותן של המשיבות לציין באופן מפורש על מסמכי ההזמנה כי בכל מקרה נוסע שאינו מתייצב לטיסה זכאי לקבל בחזרה את האגרות ו/או את מיסי הנמל (כאמור, קווי חופשה אף מגדילה וב"תנאים הכלליים" מוסרת מידע בלתי נכון ולמצער חסר בעליל), ובתוך כך מביאות המשיבות את לקוחותיהן – המסתמכים על מצגים אלה – לסבור כי הם לא יהיו זכאים לכל החזר כאמור וכפועל יוצא מכך גורמות ללקוחותיהן "לישון על זכיותיהם" ובתוך כך "חוסכות" מעצמן פניות ותביעות מצד לקוחות לקבלת החזר.

56. המבקשת טוען, כי במקרה דנן הוראות הפסיקה בדבר קיומה של הטעיה מתקיימות כולן בדנן, שכן אין כל ספק כי המשיבות מציגות מצג חסר ואף שאינו אמת, כמו כן שאין כל ספק כי כלל לקוחותיה מסתמכים על מצגים אלה ברכישתם מהן חבילות נופש, וכפועל יוצא מכך נגרם לזה נזק ולו משום הימנעותם לפנות אל המשיבות לשם קבלת החזר.

הפרת הוראות תקנות שירותי תיירות (חובת גילוי נאות), התשס"ג-

2003:

57. תקנה 3 לתקנות שירותי תיירות (חובת גילוי נאות), התשס"ג-2003, קובעת כי:

"פרטי המידע שחובה על סוכנות נסיעות לגלותם לפי תקנה 2 הם כמפורט להלן:

(1) כל אחד משירותי סוכנות הנסיעות המרכיבים את חבילת התיור:

(א) מקומות הלינה, שמותיהם, וכן דירוגם או רמתם, מעניהם וכן מספרי הטלפון שלהם;

(ב) מסלולי טיול ואתרי ביקור;

(ג) אמצעי תחבורה בישראל ובחוץ לארץ, לרבות טיסות פנים ואמצעי תחבורה

יבשתיים או ימיים, וכן זהות המוביל או המארגן בטיסות לרבות טיסות שכר;

(ד) מספר הארוחות בכל יום;

(ה) התנאים והמועדים שבהם רשאית סוכנות הנסיעות לבטל את חבילת התיור;

(2) מחיר:

- (א) המחיר הכולל כהגדרתו בסעיף 17א לחוק הגנת הצרכן, לרבות תשלומים שיש לשלם בחוץ לארץ;
- (ב) אם הרכישה של חבילת התיור נעשית בתשלומים - שיעור הריבית ודרך חישובה, ותנאי הצמדת התשלומים;
- (ג) החזרת הכספים במקרה של ביטול חבילת התיור ששולמו לסוכנות הנסיעות, דרך התשלום ותנאי הצמדתו;
- (ד) מועדים ותנאים אפשריים לביטול רכישת חבילת התיור בידי הלקוח ואם עליו לשלם בשל ביטול כאמור - שיעור התשלום;
- (3) מידע כללי:
- (א) אופן הבטחת כספי הלקוחות לפי סעיף 12א לחוק;
- (ב) מידע הנוחץ לשם יציאה מהארץ וכניסה למדינות הנכללות בחבילת התיור (להלן - מדינות היעד), לרבות תקופת תוקף דרכונים, הצורך באשרות כניסה, וכל דרישה אחרת של מדינות היעד המהווה תנאי כניסה אליהן;
- (ג) מידע שבידי סוכנות נסיעות שקרוב לוודאי להניח שלו ידע אותו הלקוח היה נמנע מרכישת חבילת התיור;
- (ד) מידע שנותרות הרשויות בישראל לסוכנויות נסיעות על מדינות יעד מסוכנות או על דרישות לחיסונים;
- (ה) שמות נציגי סוכנות הנסיעות במדינות היעד, מעניהם, או מספרי הטלפון שלהם; באין נציג כאמור במדינות היעד - מען ומספר טלפון בישראל לביורר ענינים ופרטים מחותיים הקשורים בחבילת התיור;
- (ו) לגבי לקוח שלא מלאו לו 18 שנים הנוסע בחבילת תיור לבדו, תמסור סוכנות הנסיעות להוריו או לאפוטרופו, לפי בקשתם, ככל האפשר, מידע על אופן יצירת קשר עמו במדינות היעד;
- (ז) השירותים שניתנת ללקוח אפשרות מעשית לוותר עליהם בעת רכישת חבילת התיור.

58. בהתאם להוראות תקנה 3.2(ג) ו-1(ד) לתקנות שירותי תיירות (חובת גילוי נאות), התשס"ג-2003 לעיל, על המשיבות לגלות ללקוחותיהן, את העובדה כי חלק מהסכום הנגבה מהן הינו בעד מס נמל ומהו הסכום האמור, כמו גם להעמידם על זכויותיהם להחזר כספים במקרה של ביטול חבילת התיור ושיעור החזר, אלא שבפועל, לא זאת בלבד שהמשיבות אינן מציינות בפני לקוחותיהן נתונים אלה, אלא שהן אף טוענות בפניהם במקרה של אי התייצבות לטיסה, כי הם אינם זכאים לכל החזר.

הפרת הוראות תקנות שירותי תיירות (סוכנויות), התשס"א-2000:

59. תקנה 8 לתקנות שירותי תיירות (סוכנויות), התשס"א-2000, קובעת כי:

- "מארגן תיור ימסור, בכתב, למי שרכש חבילת תיור שארגן (להלן - החבילה), מידע על כל אחד מאלה:
- (1) מחירה הכולל של החבילה, לרבות כל מס, אגרה או תשלום אחר שהלקוח חייב בו, בין בישראל ובין בחוץ לארץ;
 - (2) המטבע שאליו צמוד התשלום בעד חבילת התיור, דרך חישוב הצמדה, השער שלפיו תחושב ההצמדה, ואם הרבישה נעשית בתשלומים - שיעור הריבית ודרך חישובה;
 - (3) מרכיבי החבילה, לרבות מידע על שירותים אשר אינם כלולים במחיר הכולל;
 - (4) מקומות הלונה ודירוגם או רמתם;
 - (5) מספר הארוחות בכל יום;
 - (6) מסלול הטיול ואתרי הביקור;
 - (7) אמצעי התחבורה בישראל ובחוץ לארץ, לרבות טיסות פנים ואמצעי תחבורה יבשתיים או ימיים, ולרבות זהות המוביל בטיסות;
 - (8) כל מידע הנחוץ לשם כניסה למדינות הנכללות בחבילה, לרבות תוקף דרכונים, הצורך להצטייד באשרות כניסה, וכל דרישה אחרת מטעם מדינות היעד;
 - (9) מידע לגבי הערובה להבטחת כספי הלקוחות כמפורט במרק ג',
 - (10) מועדים ותנאי התשלום בעד החבילה;
 - (11) התנאים והמועדים שבהם יוכל מארגן תיור לבטל את החבילה;
 - (12) הסדרי הצמדה של החזרי כספים ששילם הלקוח במקרה שהחבילה לא קוימה עקב ביטול כאמור בפסקה (11) ותהליך החזרתם;
 - (13) מועדים ותנאים אפשריים לביטול רכישת החבילה בידי הלקוח והסוכומים שיש לשלמם בשל ביטול כאמור;
 - (14) רשימה של שמות נציגיו ביעדי החבילה, לרבות כתובותיהם, מספרי הטלפון והפקסימיליה, שעות קבלת קהל ומידע על הסיוע שניתן לקבל מהם בעת הצורך; אם אין לו נציג כאמור, ימציא לנוסע כתובת וטלפון לבידור עניינים וחברים מהותיים הקשורים בחבילה;
 - (15) לגבי קטין הנוסע בחבילה לבדו, ימציא המארגן להוריו או לאמוטרופסו מידע כיצד ליצור קשר עם הקטין".

60. בהתאם להוראות תקנה 8.13 לתקנות שירותי תיירות (סוכנויות), התשס"א-2000 לעיל, על המשיבות לגלות ללקוחותיהן, את זכויותיהם להחזר כספים במקרה של ביטול חבילת התיור ושיעור החזר, אלא שבפועל, המשיבות מטעות את לקוחותיהן וטוענות בפניהם כי במקרה של אי התייצבות לטיסה, הם אינם זכאים לכל החזר, וזאת תוך הסתרת העובדה שאלה זכאים להשבה של מיסי הנמל שנגבו במסגרת העסקה במקרה של אי התייצבות לטיסה מכל סיבה שהיא.

ה. הגדרת הקבוצה:

61. המבקשת תבקש את בית המשפט הנכבד להגדיר את קבוצת התובעים בתובענה הייצוגית באופן הבא, או בכל דרך אחרת שבית המשפט ימצא כראויה או צודקת יותר על מנת לברר את עניין התובענה הייצוגית ו/או עניינם של חברי הקבוצה:

כל הלקוחות של המשיבות ו/או מי מהן אשר רכשו מהמשיבות ו/או ממי מהן, כרטיסי טיסה בשבע השנים שטרם הגשת התובענה ולא התייצבו לטיסה או לקטע טיסה, ושהמשיבות ו/או מי מהן נמנעו מלהשיב להם את מיסי הנמל ו/או אגרות הנמל ו/או החיובים בגין השימוש במתקני הנמל מקום בו המשיבות לא העבירו לנמלי התעופה השונים, את הסכומים שגבו לשם כך.

לחילופין, יתבקש בית המשפט הנכבד לקבוע כל הגדרה אחרת לחברי הקבוצה, אותה ימצא בית המשפט הנכבד כצודקת וכנכונה בניסיונות העניין.

62. המבקשת תטען, כי בדגן ניתן לאתר בנקל את חברי הקבוצה ואת הנוק המדויק שנגרם לכל אחד מהם, שכן בידי המשיבות כל המידע הדרוש לכך ובכלל זה ידוע להן היטב מי רכש מהן כרטיסי טיסה, מה הוא סכום מס הנמל אותו גבו ממנו, מי מהם לא התייצב לטיסה ומהו אמצעי התשלום לצורך ביצוע החזר.

ו. התנאים שעל פיהם יפעיל בית המשפט הנכבד את שיקול דעתו – ס' 8 לחוק תובענות ייצוגיות:

63. סעיף 8 לחוק תובענות ייצוגיות קובע תנאים שעל פיהם יפעיל בית המשפט הנכבד את שיקול דעתו בבואו לאשר תובענה כייצוגית, ואלה הם התנאים:

63.1 התובענה מעוררת שאלות מהותיות של עובדה או משפט המשותפות לכלל חברי הקבוצה:

המשיבות נוהגות לחייב את כלל לקוחותיהן הרוכשים חבילות נופש, עוד במועד קשירת העסקה במיסי נמל ו/או אגרות נמל ו/או עבור שימוש במתקני הנמל בנמלי התעופה מהם אמורים לטוס לקוחותיהן אך מסתירות מהם את זכותם לקבל בחזרה סכומים אלה במקרה של אי התייצבות לטיסה ובהמשך לכך נמנעות מלהשיב ללקוחות שלא התייצבו לטיסה את הסכומים שגבו כאמור ושאותם לא העבירו לנמלי התעופה השונים.

לאור המבואר, למבקשת ולשאר חברי הקבוצה עילות תביעה משותפות ושאלות משותפות מהותיות של עובדה או משפט הנוגעות לחוקיות הפעולות הבאות:

א. האם על המשיבות לפרט בכרטיס הטיסה שהן מנפיקות ללקוחותיהן במועד קשירת העסקה או במסמך אחר הנמסר ללקוח את הסכומים ובכללם מיסי

הנמל אותם הן גובות עבור צדדים שלישיים ושאותם הן אינן משלמות לאותם צדדים שלישיים במקרה של אי התייצבות לטיסה.

ב. האם על המשיבות לפרט בעת ביצוע ההזמנה כי במקרה של אי התייצבות לטיסה הלקוח יהיה זכאי לקבל את מיסי הנמל ו/או האגרות בחזרה.

ג. האם על המשיבות להשיב ללקוחותיהן את האגרות ו/או מיסי הנמל ו/או התשלומים שגבו לשם העברתם לנמלי התעופה השונים במקרה של אי התייצבות לטיסה.

ד. האם המשיבות אינן משיבות את מיסי הנמל ו/או האגרות ו/או התשלומים בשל שימוש במתקני נמלי התעופה במקרה שהלקוח לא התייצב לטיסה.

ה. האם על המשיבות לפעול באופן אקטיבי ולהשיב ללקוחותיהן שלא התייצבו לטיסה את מיסי הנמל, גם אם לא ביקשו זאת מהן.

שאלות אלו מהוות שאלות משותפות לכלל הלקוחות של המשיבות שאינם מתייצבים לטיסה והמרכיבים את הקבוצה המוצעת.

63.2 תובענה ייצוגית היא הדרך היעילה וההוגנת להכרעה במחלוקת בנסיבות העניין:

נדמה כי זהו אחד המקרים המובהקים אותן ראוי לנהל באמצעות תובענה ייצוגית. בענייננו, מדובר בלקוחות שלא התייצבו לטיסה אך לא קיבלו החזר בגין סכומים שגבו המשיבות ושהיה עליהן להעביר לצדדים שלישיים אך הן לא עשו כן ובניגוד לחובתן על פי דין, הן לא טרחו להשיב ללקוחות את כספם.

כפי הנראה, המשיבות פועלות במטרה להימנע מהשבת הסכומים הנתבעים ללקוחותיהן ובכך הן מתעשרות שלא כדין על חשבונם, תוך שהן שומרות לעצמן סכומים שבאם היה הלקוח מתייצב לטיסה, היה עליהן להעביר לצדדים שלישיים ואך לשם כך סכומים אלה נגבו מהלקוח.

הנוק לחברי הקבוצה הינו מהסוג אשר אינו מצדיק הגשת תובענות נפרדות על ידי כל אחד מחברי הקבוצה. עסקינן בקבוצת מבקשים גדולה, כאשר הנוק האישי אשר ארע לכל אחד מן המבקשים אינו גדול. לאור האמור, אין לכל אחד ואחד מן המבקשים אינטרס להגיש תביעה עצמאית ולהשקיע בה זמן ומשאבים כספיים.

יתר על כן, כאמור לעיל, המשיבות אף מסתירות בכוונתן מכוון מלקוחותיהן את עצם גבייתן סכומים אלה וכן את זכאותם של הלקוחות לקבל סכומים אלה בחזרה וממילא קיים קהל רחב שכלל אינו מודע לזכויותיו כאמור.

בנסיבות האמורות, הענקת סעד לקבוצת הלקוחות של המשיבות אשר נפגעה ממעשי המשיבות תגשים את המטרה השוכנת בבסיסו של חוק תובענות ייצוגיות.

לפיכך, לשיטת המבקשת, תובענה ייצוגית היא הדרך היעילה וההוגנת להכרעה במחלוקת שבין הצדדים.

עמדה זו קיבלה משנה תוקף בפרשת סילורה, כדלקמן:

"בענייננו מדובר בקבוצת מבקשים גדולה שהנזק הכלכלי לכל אחד מיחידיה אינו גדול בהכרח ואין למבקשים אינטרס של ממש לנקוט בהליך משפטי עצמאי. מכשיר התובענה הייצוגית נועד להתגבר על מקרים אלה ולהגן על אינטרס היחיד שנמגע דווקא באותם המקרים שהוא אינו טורח להגיש תביעה וגם על האינטרס הציבורי שבאכיפת הוראות החוק והרתעה מפני הפרתו [ראה: רע"א 8268/96 שמש נ' רייכרט, מ"ד נה(5) 276, 289-288; רע"א 4556/94 טצת נ' זילברשץ, מ"ד מט(5) 774, 785-783]. לא עלתה טענה, ועל כן גם לא מתעורר החשש, שייגרם למשיב או לציבור לקוחותיו נזק המצדיק הימנעות מאישור התובענה. לפיכך, נראה כי תובענה ייצוגית הינה הדרך היעילה וההוגנת להכרעה במחלוקת שבין הצדדים."

63.3 קיים יסוד להניח כי עניינם של חברי הקבוצה יוצג וינהל בדרך הולמת ובתום

לב:

בע"א 8268/96 שמש נ' רייכרט (פורסם בנבו), נקבע כי התובע הייצוגי יחשב כתובע ייצוגי הולם כאשר יש לו אינטרס אמיתי בתביעה וכאשר יכול הוא לנהל את התביעה באופן מקצועי.

"עליו להיות בעל אינטרס אמיתי ולא מדומה בתובענה שהוא מגיש ועליו להיות מסוגל לנהל אותה באמצעות עו"ד שידריכוהו כפן המקצועי של התובענה וינהלו אותה עבורו ועבור הקבוצה. אין כל פסול בכך שעורכי הדין – ולא המבקשת עצמו – הם המומחים המכלילים את צעדיהם בתובענה ובלבד שהמבקשת עצמו איננו פיקטיבי ויש לו עניין ממשי בתביעה והבנה כלשהי של מסגרתה."

בענייננו דן, מהמבקשת נגולו כספים ונגרמו לה נזקים כספיים, שכן היא חוייבה בסך של 608.12 ₪ בגין מיסוי נמל ו/או אגרות ו/או שירותים בנמלי התעופה בהם

לא עשתה שימוש בשל אי התייצבות לטיסה, לא הושבו הכספים שנגבו ממנה, חרף אי ההתייצבות לטיסה. כאשר גילתה זאת המבקשת, היא חשה מרומה ושהוטעתה ונגזלה על ידי המשיבות, וכך חשה שהמשיבות הפרו את האמון כלפיה עת שלחו ידיהן לכספה וגזלו ממנה כספים שלא כדין.

במצב דברים זה, אין ספק כי יש למבקשת אינטרס אמיתי בניהול התביעה ובתיקון והשבת החיובים שבוצעו, והיא מגישה תביעה זו בתום לב מתוך רצון ותקווה שיעשה עימה ועם חברי הקבוצה צדק.

63.4 קיימת אפשרות סבירה שהשאלות המשותפות יוכרעו לטובת הקבוצה:

המבקשת תטען, כי לאור המצב העובדתי והמשפטי המתואר לעיל ולאור הראיות התומכות בהם, קיימת אפשרות שהיא מעבר ל-"סבירה" שהשאלות יוכרעו לטובת הקבוצה.

ז. הנזק:

64. למבקשת נגרם נזק ממזני כפי שיפורט להלן:

64.1. המבקשת חויבה בסך של 608.12 ₪ (קרן) בגין סכומים שהיה על המשיבות להעביר לצדדים שלישיים לו היו המבקשת ובני משפחתה מתייצבים לטיסה ושהמשיבות לא העבירו לאותם צדדים שלישיים בשל אי התייצבות המבקשת ובני משפחתה לטיסה ושאותם לא השיבו המשיבות למבקשת חרף חובתן לעשות כן.

65. הנזק הקבוצתי:

על פי הנתונים אותם פרסמה גוליבר באתר האינטרנט שלה, בשנת 2014, 150,000 איש הזמינו חבילות גומש לחו"ל באמצעותה.

ככל ואחוז הנוסעים שאינם מתייצבים לטיסה עומד על כ-2%, הרי שמדובר בכ-3,000 נוסעים בשנה = 3,000 (נוסעים) * 200 ₪ (ממוצע לאדם) * 7 (שנים) = 4,200,000 ₪.

לפיכך, המבקשת תעמיד את סכום הנזק הקבוצתי הנתבע בתובענה דנן, על סך של כ-4,200,000 ₪ (בצירוף ריבית והצמדה כדין).

יב' העתק הפרסום באתר האינטרנט של גוליבר, מצורף כנספח יב'.

יאמר, כי בהקשרה של קווי חופשה, אין בידיה של המבקשת נתונים מספיקים לצורך אומדן והערכת הנזק, אך הואיל וקווי חופשה מוכרת ומנפיקה כרטיסי טיסה ללקוחותיה גם באופן ישיר וגם באמצעות סוכני נסיעות אחרים שאינם גוליבר, תעמיד המבקשת את סכום תביעתה גם בהקשרה של קווי חופשה, על הסך של 4,200,000 ₪.

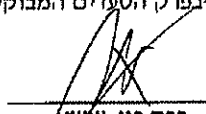
בכל מקרה, המבקשת שומרת לעצמה את הזכות לתקן את סכומי תביעתה לכשיתקבלו בידיה הנתונים המתאימים מהמשיבות.

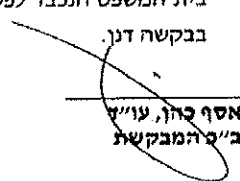
ח. הסעדים המבוקשים:

66. אשר על כן, לאור כל הנימוקים והטענות המפורטים לעיל יתבקש בית המשפט הנכבד להורות כדלקמן:

- 66.1. לאשר את התובענה כייצוגית.
- 66.2. לאשר למבקשת לנהל את התובענה כייצוגית.
- 66.3. להגדיר את הקבוצה שבשמה תנוהל התובענה כייצוגית כמפורט לעיל.
- 66.4. לחייב את המשיבות להשיב למבקשת וליתר חברי הקבוצה את מלוא האגרות ו/או מיסי הנמל אותם גבו ושנמנעו מלהעבירם לצדדים שלישיים עקב אי התייצבות לטיסה – בין אם לקוחות אלה ביקשו זאת מהן ובין אם לאו, כאשר סכומים אלה נושאים הפרשי הצמדה וריבית מיום נטילתם ועד ליום השבתם וכן להורות על פיצוי מיוחד של המבקשת, בשיעור שיראה בית המשפט הנכבד לנכון.
- 66.5. להוציא תחת ידו צו עשה המורה למשיבות לפרט במסמכי קשירת העסקה עימן את הסכומים שהן גובות עבור נמלי התעופה ו/או צדדים שלישיים ואשר אמורים להיות מועברים לצדדים אלה רק במקרה של התייצבות בפועל לטיסה.
- 66.6. להוציא תחת ידו צו עשה המורה למשיבות לפרט במסמכי קשירת העסקה עימן את זכותם של לקוחותיה לקבל בכל מקרה את מיסי הנמל ו/או האגרות אותם שילמו במקרה של אי התייצבות לטיסה.
- 66.7. להוציא תחת ידו צו עשה המורה למשיבות כי במקרה בו לקוח אינו מתייצב לטיסה עליהן לפעול באופן אקטיבי ויזום וגם אם הלקוח לא ביקש זאת מהן, לשם השבת האגרות ו/או מיסי הנמל ללקוח.

- 66.8. ליתן הוראות מתאימות בקשר עם אופן פרסום ההחלטה בדבר אישור התובענה כייצוגית וכן לחייב את המשיבות בהוצאות פרסום זה.
- 66.9. לחייב את המשיבות בתשלום הוצאות המבקשת בגין הגשת התובענה דנן.
- 66.10. למנות רו"ח מטעם בית המשפט, אשר יבחן את התנהלות המשיבות ואת החיובים הפסולים אותם ביצעו בהתאם לאמור לעיל ובניגוד לדין, ולהורות לרוה"ח שימונה מטעם בית המשפט הנכבד, למסור לבית המשפט הנכבד דו"ח המפרט את הסכומים אותם גבו המשיבות מלקוחותיה באופן פסול בשבע השנים האחרונות.
- 66.11. לאשר למבקשת להגיש תחשיב נזק קבוצתי לאחר שתקבע הגדרת הקבוצה ויתקבלו מסקנות רוה"ח שימונה על ידי בית המשפט הנכבד.
- 66.12. לפסוק למבקשת את גמולה בגין טרחתה בהגשת התובענה הייצוגית והוכחתה בשיעור יחסי לשווי הסעד ממנו ייהנו חברי הקבוצה.
- 66.13. לאשר לח"מ שינהלו את התובענה כייצוגית בשם המבקשת ובשם חברי הקבוצה לקבל שכ"ט עו"ד בשיעור מסוים באחוזים כפי שיקבע בית המשפט, משוויו של הסעד ממנו ייהנו חברי הקבוצה.
- 66.14. לחייב את המשיבות בכל הוצאות המשפט של המבקשת, אם תהינה כאלו, לרבות אגרת בית משפט, ככל שתחיה.
- 66.15. ליתן למבקשת ולחברי הקבוצה כל סעד נוסף אותו ימצא בית המשפט הנכבד כנכון וצודק בנסיבות העניין.
67. טענות המבקשת הינן חלופיות, מצטברות או משלימות הכל בהתאם לנסיבות העניין וכפי הקשרו.
68. המבקשת שומרת לעצמה הזכות לתקן תכיעתה, בקשתה ואת סעדיה, ככל שתתבררנה לה עובדות או נתונים נוספים, ומבקשת מבית המשפט הנכבד לאפשר לה פיצול סעדים בעניין זה.
69. לבית המשפט הסמכות המקומית והעניינית לדון בתביעה זו. לאור האמור מתבקש בית המשפט הנכבד לפסוק לטובת המבקשת את המבוקש בפרק הסעדים המבוקשים בבקשה דנן.

 ברק דוּו, עו"ד
 ב"כ המבקשת

 אסף כוּהן, עו"ד
 ב"כ המבקשת